

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K., — f.
Vidéken " 9 K., " 4 K., 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-paleta, földszint az udvarban.

A béke jelében.

A nagyhatalmak várakozva állanak, amíg Szerbia lábhoz teszi a fegyvert. Igen érdekes, félig-meddig szentimentális, másfelében rekedt káromkodásokkal teli tudósításokat lehet olvasni a leszerelés jeleneteiről, amelyek Belgrád utcáit és tereit mozgalmasakká és színesekké teszik. György, az extrónörökös tragikus pózba helyezkedik és régi szerb szokás szerint halálfejet csókol, mintha éppen most akarna csatába menni. A nép a szindarabokból ismeretes tombolási jeleneteket játsza. De mind a kettő: György éppen úgy, mint a nép, csakugyan inkább színház miatt csinálja s valószínűleg leginkább annak örvendenek, hogy nem kell a tökéletes ágyúkkal és a jól felszerelt hadsereggel szembeszállni szegényen, rongyosan s a biztos vereség tudatában. Mivelhogy nincsen mögöttük Oroszország. György mindenesetre vidámabb életet fog élni a békében, mint amelyet neki a hadiállapotban jutott volna.

A szerbek siránkozása folyamában végigvonul egy motivum:

a panasz Oroszország ellen. Ők Oroszországra támaszkodtak, őket Oroszország biztatta és támogatta. De Oroszország meggondolta a dolgot, félreállott. És a szerb külügyminiszter nem evett kefét, hogy az összes nagyhatalmak ellen háborút proklamáljon.

Az egyenes, rendes és komoly cselekedet az volna, ha Szerbia csakugyan visszaállítaná a békés helyzetet, úgy amiként azt Wekerle Sándor miniszterelnök remény gyanánt a magyar képviselőházban bejelentette. A gazdasági és kereskedelmi viszonyokat ekképpen rendezhetnék Szerbiával. Így gondoskodhatnék Szerbia a maga belső fejlődéséről. És a monarchia ekképpen védelmezhetné meg egyéb bajok ellen.

Azonban a szerbek panasza, hogy úgy mondjuk, tulságosan diplomatikus. Ők meg akarják tartani Oroszországnak a jóindulatát hasonló más időkre, hogy amikor egy kis pénzre vágyakoznak, megint csapra üthessenek néhány hordó bort. Békésdit fognak játszani, hogy majdan háborusdira ismét szerezhesse nekik bizalmat. Egy csomó

fegyver a lomtárba kerül, egy csomó ruhát eladnak az ószeresnek. És várják, hogy majd kiváltja ezeket és vesz ujakat, ha szükség lesz rájuk, az atyuska.

Mert ez a lefegyverezés kevésbé szerzett örömet, mint a mennyire a hadikilátások körülményeit és perspektíváját megvilágította.

Főrendiház ülése.

Április 1-én.

Dessowfy Aurél elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Elnöki előterjesztések után jelenti, hogy a betegsége által akadályozott Kossuth Ferencet Sztjerényi József államtitkár fogja helyettesíteni.

A mentelmi és igazoló bizottságok kisebb jelentőségű bejelentései után napirend szerint a képviselőház által letárgyalt helyi érdekű vasutakról szóló javaslatokat fogadták el vita nélkül.

Ezután ugyancsak vita nélkül elfogadták az ipari és kereskedelmi árusításnak Budapest területén a vásári vasárnapokon való korlátozásáról és az állami munkásbiztosító hivatal ügyviteli és a hivatali alkalmazottak fegyelmi szabályzata tárgyában a kereskedelmi miniszter jelentésére hozott képviselőházi határozatot, illetve törvényjavaslatot

FEKETE nyakkendő ujdonságai hóditanak.

Amerikai história.

A szerkesztő nem volt valami nagyon rózsás hangulatban, mikor a fiatal munkatársnő belépett hozzá. És ezt mindjárt ki is mutatta neki, mert nem valami szívesen fogadta.

— A tárcsa miatt jöttem, a mit irtam — mondta a fiatal munkatárs, a kit csak egy nap előtt szerződtettek.

— O, a miatt, a melynek a címe „Marietta házassága?” Igen, ezt elolvastam. Bár ne tettem volna — felelte a szerkesztő.

— Miért? Talán rossznak találta?

— Nem, nem egészen. Meglehető jó technikával van írva. De arra kellene vigyáznia, hogy mint szépirodalmi lap, mi némiképpen arra vagyunk hivatva, hogy neveljük a közönséget. Nem szabad tulságosan hihetetlen dolgokat írunk és közölnünk. Néha megegyedhet ugyan egy kis hihetlenség, de általában jobb mégis bizonyos korlátok között mozogni.

— De ha mindig csak elhíhető s százszor megtörtént dolgokról mesélünk, ránk un a közönség. Nem féli ön ettől?

— Nem, ha józanul kezeli a dolgot. Az ön történetkéjében is az egyetlen kifogás, amit találok, az, mikor a kisasszony a harmadik emeleti ablakból egy mézszároszekérre ugrik le az utcára, hogy hitelezőtől meneküljön. Igazán, ez már hihetetlen, hogy éppen a mozgó szekeret válassza ki. Azután meg több, mint bizonyos, hogy az olyan hitelező, aki már a lakásában is üldözi őt, kémet állít fel az utcára, hogy elébe toppanjon, amint megpillantja. De persze, ön elhamarkodta a dolgot s megfogatta a hősnőt a saját kalitkájában. Már most, hogy tovább folytathassa a mesét, el kell őt szoktatnia. Ebben megint önnek van igaza. De ez a szokási mód, nem egészen, hm, nem egészen artistikusnak tetszik előttem.

A leány gondolkodott, mialatt a férfi beszélt, lehetett látni, hogy valami megoldáson töri a fejét. Majd így szólt:

— Már új befejezést találtam. Mondhatjuk, hogy ő éppen a kalaposnétól jött haza, mikor észrevette hitelezőjét. Eppen egy gyönyörű, divatos, óriási kalapot vásárolt magának s a kertben haladt keresztül, hogy rövidebb uton érjen haza. A nélkül, hogy egy percig is tétozzott volna, levette

a kalapot a fejről, letette azt az ut szélére s aztán maga is leguggolt mellé. A kalapon lévő mammutjátékok elfedték őt a járőrök szeméi elől. Külön két guineát fizetett e virágokért. Most már nem bánta meg. A hitelező, aki azt remélte, hogy otthon találja, ki volt játszva. A kerítésnél egy másik társa csatlakozott hozzá, akit előbb kémnek állított fel az utcára. Néhány lépésnyire haladtak el a leány buvóhelyétől s az egyik egy pillanatra meg is állott. A leánynak örülten dobogott a szíve. De a veszély elmúlt, mert a hitelező csak ennyit jegyzett meg:

— Ezelőtt még sohasem láttam itt ilyen nagy virágágyat. Pedig mindennap erre járok.

És így Marietta ez egyszer ismét meg menekült.

A szerkesztő helyeslőleg bólintott fejével.

— Nos, ebben már van valami. Ha ezzel a változással ismét benyújtja a kis elbeszélést, kiadom. És meg vagyok róla győződve, hogy általános tetszést fog aratni.

Owen P. Michael.

! Nagy szőnyeg és csipke függöny raktár. !

Férfi ingek, gallérok, nyakkendők, zsebkendők, férfi, gyermek, női harisnyák, bluzok, gyermek-ruhák, alsó szoknyák, mesés olcsó szabott ruhák Ifj. Klein Ignác üzletében, Piac 24. mellett kaphatók: a Kistemplommal szemben.

Következik

a kongruáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Várossy Gyula kalocsai érsek az első felszólaló. A lelkészi fizetések rendezésére felajánlott 400 ezer koronát csak az esetben tartaná elegendőnek, ha az csupán a latin szertartású lelkészek jövedelmének pótlására fordíthatnák. Amde ebből a nem nagy összegből a görög katolikusok is részesednek, ami már kétséssé teszi a kongrua rendezésének eredményességét. Mivel azonban fontos, hogy bár kevés, de mégis némi jövedelem szaporodás álljon be szűkölködő papjaink megélhetésében, ezért a javaslatot általánosságban elfogadja. (Helyeslés.)

Pap J. János aradi püspök: A lelkészi kart hivatásában meg kell erősíteni. Ezt követeli az állam, a jog és az erkölcsi rend érdeke is. Az egyenlőség szempontjából szükséges lenne, hogy az összes felekezetek papjai egyenlő segítségben részesüljenek az állam részéről. Helyesli, hogy a javaslat keresztül viszi az 1848. XX. törvények főbb rendelkezéseit. Hibáztatja, hogy a javaslat megalkotásánál nem számoltak a gör. keleti papság speciális igényeivel és nem kérték ki a román egyház tényezőinek véleményét. A görög keleti püspökökre és esperesekre a javaslat egyáltalán nincs tekintettel. Kérdi, fog-e ezen a kormány a kongrua végleges rendezésekor segíteni. A görög keleti segédlelkészek nős emberek. Ezzel a körülménnyel a javaslat nem számol. Ezért és még sok más fogyatkozásaiért a javaslatot nem fogadja el.

Gyurácz Ferenc, dunántúli református püspök. Örömmel üdvözi a javaslatot, mint amely égető szükségleteket van hivatva kielégíteni. Sajnálja azonban, hogy az 1600 korona lelkészi alapfizetés változatlanul megmaradt. Belátja, hogy az államnak mérhetetlenül megnövekedtek a feladatai, a lépés-nyomon előtérbe lépő jogos követelményekkel szemben. Felhívja azonban a közoktatásügyi kormány figyelmét arra, hogy a protestáns lelkész ma hosszú egyetemi tanulmányok után jut el az 1600 koronával dotált lelkészi stallumba. Tekintve, hogy ezek a lelkészek rendesen családfenntartók is, valósággal lehetetlen a mai viszonyok közt tisztviselőnek megfelelően megélni. A protestáns egyház pedig nem képes nagyobb támogatást adni lelkészeinek, hiszen már is roskadozik az iskola fenntartás és más terhek alatt. A lelkészek megélhetését az anyagi gondoktól mentesíteni kell, mert csak így élhetnek egész lelkesedéssel hivatásuknak. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Károlyi Gyula gróf aradi főispán: Kéri Apponyit, hogy az állami fizetékiegészítés az állami adóhivatalok útján történjék és hogy az összegről elszámolást adjanak ki, mert megtörténik gyakran, hogy az összeget a takarékbba teszik, ahol a pénz kamatozik. Kérdi azonban, mi történik ily esetben a kamattal? Az egyházak gyakran nem pontosan fizetik ki az állami hozzájárulási összeget. A lelkészeknek okvetlenül az adóhivatalok útján kívánja kézbesíteni a pénzt. A javaslatot elfogadja.

Elnök öt perc szünetet ad.

Készelyi Gyula gróf indítványozta, hogy a papok a kongrua-kiegészítést az adóhivatalnál vegyék fel.

Szünet után Apponyi Albert gróf kultuszminiszter felelt az összes felszólalásokra, mire úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták a javaslatot. Vita nélkül fogadták el a főudvarnagyi bíraskodásról szóló javaslatot is, mire az ülés 1 órakor véget ért.

A halál légiója. Éljen a halál!

Ezt kiáltja György herceg.

György herceg minden áron hősi halált akar halni, mint bandavezér.

Ma megerősítik ezt a hirt. Belgrádból, ugyanis, azt telegrafálják, hogy tegnap igen sok diák, komitácsi, önkéntes és több bandavezér gyülekezett össze Belgrád egyik utcájában. Felóra alatt vagy háromezer ember volt együtt, háromnegyed részben komitácsi, de volt közöttük sok albán is.

Némán állott a tömeg és várni látszott valakit. Tizenegy órakor megjelent közöttük Karagyorgyevics György herceg polgári ruhában. A tömeg frenetikus éljenzéssel fogadta a herceget, aki egynéhány bandavezért csókkal üdvözölt, szemmel láthatólag meghatódva a lelkes üdvözlésben.

Egy öreg bandavezér tüzes beszédet tartott, hangsúlyozva, hogy eljött az az idő, mikor vagy győzni kell, vagy meghalni a hazáért.

Erre a nép a „Halál légiója“ himnuszát kezdte énekelni, majd Karagyorgyevics György a következő beszédet mondta:

— Testvéreim! Most lettem csak igazán szabadabbá. Elvetemedett emberek, akiket a mi hálás ellenségeink fölingerelek ellenünk, azt akarták, hogy gyilkos színében tűnjek föl s így megszabaduljanak tőlem. Testvéreim, én ártatlan vagyok! (Dörgő éljenzés.) Azok sorába lépek most, akik, ha kell, életüket adják a hazáért és királyért! Inkább haljunk meg becsülettel, bombával a kezünkben, mint sem szegyenben és gyalázatban éljünk! Mától fogva a tiétek vagyok! Éljen a halál!

A herceg szavait leirhatatlan lelkesedés követte. A komitácscik és bandavezérek összelelköztek vele és megcsókolták. György pedig ősi szokás szerint csókkal illett egy halálfiót, jelélül annak, hogy el van szánva a halálra s bátorságának szimbólumaképpen egy csepp vért ivott.

A jelenlevő nők virággal halmozták el a herceget s midőn elmenni készült, egy tanítónő az összes szerb nők nevében köszöntötte, mire György a következőképp válaszolt:

— Amint atyám 1875-ben Bosznia szabadságáért harcolt, úgy fog az ő fia is a szabadságért küzdeni. Európában nem lesz béke! Ezért jótáll az a harmincezer szerb önkéntes, akik sohasem fognak belenyugodni abba, hogy Bosznia és Hercegovina függetlenségét elárulták. Éljen a szabadság! Éljen! Bosznia!

Megjegyzendő, hogy a tömegben Belgrád intelligenciája is képviselve volt.

Tárgyalások Montenegróval.

Berlin, április 1. Cettinjből jelentik a Voss. Ztg.-nak: Holnap vagy holnapután a hatalmak itt is olyan közös lépést fognak keresztülvinni, mint Belgrádban. Montenegróban azonban mások a viszonyok, mint Szerbiában. Nincs hatalom, mely Nikita fejedelem nehez helyzetét az Ausztria-Magyarországgal való viszályban ne méltányolná. Ausztria-Magyarországnak sem áll érdekében, hogy a montenegrói politika új, megváltozott irányra elé akadályokat gördít-

sen. Ausztria és Magyarország valószínűleg késznek fog nyilatkozni arra, hogy Montenegrónak gazdasági engedményeket tesz. Az nincs kizárva, hogy a határt ki fogják igazítani olyan módon, amelyugy Ausztria-Magyarország, mint Szerbia érdekeit kielégíti. Az új olasz pénzen épített antivari-virbazári vasutvonal, melyet lejtős talajon kellett átvezetni, alighanem csak feltételesen szolgálhat majd szállítási eszköz gyanánt. A differenciák rendezése után a viszony Ausztria-Magyarország és Montenegro közt előreláthatólag barátságosan fog alakulni. Egy kereskedelmi szerződés kötése elé Bécsben aligha fognak leküzdhetlen akadályokat gördíteni.

A szerb trónválság.

Berlin, április 1. Képviselői körökben hire jár, hogy a szerb dinasztikus kérdést még ebben az évben elintézik. A kormánynak állítólag írásbeli ígérete van a királytól, hogy lemond a trónról, mihelyst több kérdés, köztük az apanázs kérdése elintéződik. A király kétszázötvenezer frank évi apanázst kér, továbbá azt akarja, hogy az állam vegye át a civilista adósságait és Szerbiában tett befektetéseiért öt egy külföldön vásárlandó birtok alakjában kárpótolja. Hire jár, hogy a kormány a skupstina tegnapi ülésében, amelyről mélyen hallgatnak, a skupstinát értesítette arról, hogy Péter király kész lemondani.

Berlin, apr. 1. Egy tekintélyes belgrádi személyiség közölte a Berliner Tagblatt levelezőjével, hogy Péter király nem önként mond le a trónról. A belügyminiszter és az igazságügyminiszter figyelmeztették a királyt, hogy a kormány nyilatkozatát okvetlen a nagy skupstina elé is kell terjeszteni, ez pedig már megfosztott trónjától egy szerb királyt és kétségtelenül őt sem fogja kimélni. Okosabb volna tehát, ha a király be nem várva a nagy skupstina határozatát, önként visszavonulna.

A monarchia válasszjegyzéke.

Belgrád, apr. 1. Gróf Forgách osztrák-magyar követ ma délben átnyújtotta dr. Milovanovics külügyminiszternek Ausztria-Magyarország választát, a mely szerint Ausztria-Magyarország kormányja a március 30-iki szerb jegyzéket tudomásul veszi, megelégedését fejezi ki a békés szomszédi viszony újból való helyreállításán és kijelenti, hogy az új kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalások azonnal megkezdhetők. A mai nappal Ausztria-Magyarország és Szerbia között a szerződés nélküli kereskedelmi politikai állapot következik be. (M. T. I.)

VÁRMEGYE.

Kanyarójárvány Tiszacsegén. Kanyaró járványoszerűen lépett föl Tiszacsegén. Losonczy Almos dr. tisztii főorvos utasította a járványorvost, hogy a szüksé-

Valódi Borsalino és amerikai kalapok Lengyelnél Piac-u. 43.

ges óvintézkedéseket megtegye. Ha a járvány nem szűnik, akkor az iskolákat is bezárják.

VÁRSAS ÉLET

A tartalékos hazajött.

Ó: A gyerekek hogy viselték magukat?

Az asszony: Egész idő alatt háboruskodtak. Azt mondták: „Játszunk papát”. Gyuri személyesített téged. Lefeküdt a szoba egyik sarkába, kezével tépta a haját és folyton ezt kiáltotta: „Jaj, szegény fejem! Jaj, szegény fejem! Hős leszek!... Katona vagyok! Katona vagyok! Ágyban, párnák közt... Ágyban, párnák közt...”

Ó: Mit jelent az: ágyban párnák közt?

Az asszony: Nem emlékszel? Egyszer éjjel felébredtél... akkor történt, a mikor behívtak és magadon kívül kiáltottad ezt a mondatot vagy ötször. Gyuri persze ezt hallotta...

Ó: És Pista mit játszott?

Az asszony: Pista volt a szerb. Rendesen néhányszor megrugta Gyurit, aztán megkegyelmezett neki. Így szólt hozzá: „Na, jól van, megbocsátok, már nem vagy rossz, már nem vagy hős, ezentul viseld jól magad”. Mire Gyuri felkelt a földről, végig futott a szobán, mint a hogy te szoktál és egyre ezt kiáltotta: „Katona vagyok, katona vagyok!”... és a haját tépte.

Ó: A mama itt lakott?

Az asszony: Igen, de amikor hallotta, hogy Izvolszky beadta a derekát, hazament. Kijelentette, hogy Izvolszky nem ért hozzá, mert háborúnak kellett volna lenni.

Ó: Szegény mama! Neki fáj, hogy nem estem el a csatáron; vagy legalább nem jöttem féllábbal haza.

Az asszony: Kérlek, ne mondj rosszat a mamáról. Ő igazán szomorú volt, amikor elment. Egyre azt mondogatta: „szegény Márton, amilyen peches ember, két golyóval a hasában fog visszajönni”. Ezt mindig a gyermekeknek mondta, hogy őket vigasztalja...

Ó: Vigasztalja??

Az asszony: Igen, igen. Fudniillik mindig hozzátette: „Az egyik golyóval Gyuri, a másikkal a Pista fog játszani”. És a gyerekek örültek...

AZ UTOLSÓ FELOLVASÓ EST.

A ciklus bevégezése.

Az ötödik felolvasó évfolyam második ciklusának tizedik és utolsó estéjére jött össze tegnap délután a csütörtöki esték közönsége. Valódi ünnepre jött össze. Ragyogó színpompában tündökölt kinn a tavaszi nap s benn magasztos, ünnepi hangulatba ringatta a hallgatóságot a művészi program minden egyes száma. Ha valamikor éreztük a szellem és a művészet alkotásainak méltóságában az elismerő és magasztaló kifejezések szótárának fogyatékoságát, ugy ez alkalommal kétszeresen kellett ezt éreznünk, midőn igazi tehetségeknek művészi produkcióival állottunk szemben.

Elsőnek a Svetits-intézet tanítóképző kisasszonyainak bájos gárdája adta elő Engel D. „Tota pulchra es Maria” kezdetű himnuszát, majd Grellnek egy megható khorálját finom színezéssel, áhitatra gerjesztő bensőséggel. Pávay Boriska urleány szólója teljessé tette a remek énekszám minden árnyalatát. Ugy a karnak, mint a vezető tanárnak, Husz Lajos urnak bőven kijutott a zajos elismerésből. Vándor Iván ünnepelt írói neve alatt városunk közönsége egyik előkelő hölgy tagjának, Váradi Ilona urhölgynek pompás, kis novelláját olvasta föl ez-

után Husz Lajos ur, az íróhoz méltó interpretator módján. Az aktuális cézásokkal telt tanulságos elbeszélés mély és általános hatását a lelkes, folyton megújuló taps tejezte ki legméltóbban.

Majd Zilahyné Singhoffer Vilma ur-asszony énekelte el Tarnay A. néhány megkapó szépségű dalát s a felhangzó tapsviharra a „Milióra” című bűvös barcarólát a nála megszokott tüneményes hatással. Nem mondhatunk elismerőbbet, minthogy kijelentjük, hogy a nagy művész énektudásának javát lehelte bele az elragadtatásig fölleskített közönség szívébe. Az elhagyott s az esték jövedelmeiből segélyezett szegények javára hozott ez a nagylelkű készség nem a legszerényebb levélkét jelképezi ismert diadalainak babérkoszorújában.

Gazdy Aranka urhölgy szavalata, Erdélyi Z. a „Höember” c. költeménye, egyik legszebb emlékévé lett a felolvasó-estéknek. Az emberi hangnak legszebb zenéjét élveztük e gyönyörű előadásban. Minden gondolat, minden hang szívből jött, szíveket talált. Végtelenül kellett sajnálnunk, hogy e tüneményes előadó remek színpadi alak, tehetsége városi színházunknak, oly ismeretlen közönségünk előtt, hogy sokan (színházba járók!) azt a kérdést ismételték: ki ez a hatalmas szavató tehetség? Sajátos színházi viszonyaink kiáltó hibája, hogy ez a kérdés föltehető volt. Gazdy Arankát nem ismeri a debreceni színházjáró közönség! Ezt majd csak akkor fogjuk szégyenelni, ha majd diadalainak bizonyonyal bekövetkező híret más városból fogjuk hallani. Itt az ideje, hogy ezt a fényes művésztehetséget drámakedvelő közönségünk is élvezhesse. Mert minden egyes, kis szereplése első rendű, nagy mű-élvezet.

Ezt az estét a művész is bizonyonyal kedves emlékei közé fogja számítani, amidőn egy exaltált, műértő közönség szíve tárult elője tuláradó lelkesedésében.

Majd ismét egy bájos fiatal hölgy jelent meg a pódiumon: Pattermann Ida urleány, akit közönségünk egy része már mint művész gondokást, a Szt. László dalárda egyik művészi estélye óta ismer és tüntető tapsal fogadott. Popper D. „Gavotte” és Purcelló „Air” szonátáját játszotta a művészlelek átható erejével és a biztos kéz előkelő nyugalmával. A gondolkodás hazai nagymestere, Popper bácsi is büszke lenne kis tanítványa sikerére. A nagy tapsviharra még Offenbach egy végtele- nül bájos „Musette” című szerzeményét játszotta el olyan finom pianissimóban és igaz bensőséggel, a milyenhez csak világiá- ró művészek előadásaiban van szerencsénk. Gratulálunk az ifju művésznek ez esti sikeréhez, mely nagy jövő hajnalát jelenti. Alig akarták ereszteni a pódiumról, gyönyörű zengésű hangszerével. Őt, valamint Zilahynét a fáradhatatlan Mártonfalvy karnester kísérte művésziösen. Záróbeszédet a róm. kath. főgimn. igazgatója, Jászay Rezső dr. mondott. A szokásos elszámolás után egy hatalmas, kor és társadalom jellemző beszédet tartott; mélyreható tekintetet vetett korunk életjelenségeire s majd mélyen meg- rázó, majd humoros kritikát adott napjaink izlése, iránya, szokása és erkölceiről. Méltó, végső akordja volt e fontos lendületű intelmi beszéd ez ünnepi estének.

Bucsuzóul ifj. Magyar Imre vezetése mellett Magyar nagy híri zepekara adta elő a „Kremonai hegedűs”-t és a „Rákóczi- induló”-t művészileg, megrondító hatással.

Spectator.

VÁROSHÁZA.

Bizottsági ülések. A város közigazgatási bizottsága április 5-én délután 3

órákor a tanácsteremben, ugyan akkor az állami népiskolák tanítótestülete, 4 órákor pedig a szegényügyi bizottság tart ülést.

Debrecen Kossuth-szobra.

Pályaművek elhelyezése.

Kossuth-szobor bizottsági ülés.

Mindjobban közeleg a debreceni Kossuth-szoborra hirdetett pályázat lejáratí napja: 1909. április 15. A szobrászművészek körében rendkívül nagy az érdeklődés a pályázat iránt, úgy, hogy bizonyosan eredményes is lesz. Az előjel- lek arra vallanak, hogy legalább 20—25 pályázó lesz.

Természetesen nem kis gondot okoz a szoborbizottságnak a sok szoborminta elhelyezése. A kis bizottság feljárta a várost, de mégis a legalkalmasabb lesz annak az ötletnek a megvalósítása, amelyet Tóth István építész vetett föl, hogy a bankpalota hátsó udvarán, fődött színpad helyezettessenek el a szoborminták, ahol esetleg a szobor-alap javára szedendő belépő díj mellett megtekinthetné a nagyközönség is. A szoborbizottság üléséről szóló tudósításunk a következő:

Az ülésen Kovács József polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Vecsey Imre főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Király Gyula és Szabó Kálmán tanácsnokok; Jeney Miklós, Szilágyi Imre, Kertész János, Csáthy Ferenc, dr. Boldizsár Kálmán, Tóth István, dr. Tüdős János, Roncsik Lajos, dr. Kardos Albert, ifj. Schwartz Vilmos és Márk Endre.

Az előadó főmérnök helyén Tüdős János ismertette a kisbizottság eljárásának eredményét. A szoborminták elhelyezésére nem alkalmas sem a kereskedelmi társulat tornacsarnoka, sem a Bika diszterme, sem a tornacsarnok, sem a mögötte levő tér; még a legalkalmasabb lenne a közös huszárkaszárnya régi, fedett lovardája. A főmérnök és a bizottság javasolja, hogy a Nagyerdőn, a régi koresolyapálya megett, a kisvasut megállóhelyével szemben építsenek faszint és ott helyezték el a szobormintákat.

Ezzel szemben Tóth István javasolja, hogy az iparbank palotájának hátsó udvarán építsék fel a fődött szint és e célból keressék meg az iparbank igazgatóságát azzal, hogy a város 3000 korona költséggel építse fel a szint és három hónap múlva az anyagot bocsássa a bank rendelkezésére. Ez a legalkalmasabb hely, a város szívében van és a közönség ott könnyen hozzáférhet.

Többek hozzászólása után a bizottság elhatározta, hogy átír az iparbank igazgatóságához és ha kedvező választ kap, nyomban megépíti a fedett szint. Ha azonban a helyet nem kapja meg, akkor 5000 korona költséggel a Nagyerdőn építeti meg a szint.

Az elnök feltette ezután a kérdést, hogy minő sorrendben helyezték el a beérkezett pályaműveket? Sorshuzással döntsenek-e vagy pedig a beérkezés sorrendjében helyezték el azokat? Többek hozzászólása után úgy döntött a bizottság, hogy a szobormintákat a beérkezés sorrendjében helyezze el.

Végül a bíráló bizottság megalakítására nézve úgy határozta, hogy felhívják az országos képzőművészeti társulatot, a

Matild krém

legjobb arcnak és kéznek azonnal fehérit. Kapható minden gyógyszerárban.

képzőművészeti tanácsot, az építő művészek országos egyesületét és a debreceni műpárló egyesületet, hogy 2-2 tagot és a magyar mérnök és építész egyletet, hogy 1 tagot jelöljön a bíráló bizottságba és erről értesítse Kovács József polgármestert. Az ülés ezzel véget ért.

A kabai férjgyilkosság. Bünbánó asszony.

Folyik a vizsgálat.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a kabai férjgyilkos asszonyt, Borbély Kálmánét a csendőrség bekísérte a debreceni királyi ügyészségre és dr. Kovács Péter vizsgálóbírósegéd kihallgatta. A férjgyilkos fiatal asszony — mint megírtuk — töredelmes vallomást tett és megnyugodott a vizsgálóbírónak a vizsgálatot és a vizsgálati fogságot elrendelő végzésében.

A férjgyilkos asszony édes atyja, ki Kaba községben tekintélyes földbirtokos, tegnap délelőtt megjelent dr. Kardos Samu ügyvéd irodájában és felkérte az ügyvédet, hogy szerencsétlen leánya ügyének védelmét vállalja el. Dr. Kardos az apa felkérése folytán szonnal megjelent dr. Kovács Péter vizsgálóbíró-segédnél és a felhatalmazás alapján kérte a terhelt nő elővezetését. Pár peres mulva szuronyos börtönre kíséretében megjelent a fiatal, rokonszenves arcú, alig huszonnégy éves, barna asszony a vizsgálóbíró-segéd hivatalos szobájában, a hol dr. Kovács Péter tudomására adta atyja elhatározását a védelmet illetőleg, mire a bünbánó asszony kijelentette, hogy atyja elhatározásához hozzájárul.

Borbély Kálmáné tudvalevőleg megnyugodott a vizsgálati fogságot elrendelő végzésben. Védőjét kérte, hogy ne felebbezzon, mert ő mielőbb akar számolni nag bünéért az esküdtszék előtt. A szerencsétlen megtévedt nő többször kijelentette, hogy bánja bűnét, de számos tanu beidézését kérte, kik bizonyíthatják, hogy férje őt és gyermekeit állandóan kizárta, sőt egyszer úgy elverte, hogy orvosi segítségre volt szükség. Bizonyítani kívánja továbbá, hogy élete nem volt biztonságban férje oida mellett.

A vizsgálóbíró a kívánt tanuk sürgős beidézését elrendelte és ha a gyorsan folyó vizsgálatot hamarosan befejezik és egy-két hét alatt az ügy iratait áttehetik a királyi ügyészséghez, úgy a kir. ügyész is még ebben a hónapban elkészül vádiratával s akkor ez a férjgyilkosság ügye már a májusi ciklusban az esküdtszék elé kerül.

SZÍNHÁZ.

Atalanta

operette 3 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írta Juhász Gyula, zenéjét szerelte Deésy Alfréd. Bemutató a debreceni színházban, 1909. április elsején.

Forró estéje volt tegnap a színháznak: magyar író és magyar zeneszerző első operettjét adták. Kedves szokás minálunk leszólni a vidéki szerzőket; hiszen az Atlanta diadalmasan rácsófol erre a hitre.

Az alexandriai kor egyik vértől és csóktól pirosuló korszakát eleveníti meg a

darab; Cleopatra nagy szerelme és komor halála reszketi át. Tragikus, megrázó bukások sirása léha tánc ütemébe vész el s érzéki, vad lázzal gyógyítják a lelkek szomorúságát.

Atalanta (Zilahyné) hetejra szerelmi története ez, melyet Juhász Gyula, ez a nemes és antiklékű poéta úgy irt meg, hogy muzsika nélkül is szívünkbe lopná magát. Thomar (Horváth) a szobrászok királya, a királynő (Zsigmondi) szeretője megszereti Atalantát s mert ez három kívánsága teljesítése után akar csak az övé lenni, teljesíti a három istenkísértő kívánságot, mely végre is halált hoz mindkettőjükre. Afrodite kincseit lopja el Thomar s Atalanta, mint Afrodite mutatja magát az őrzőnépnek. De felismerik s halálra ítélik. A börtönbe vele megy Thomar is s mig ujjongó bacchánusok rózsaleveleket szórnak be a börtönablakon, mérget isznak mindaketten.

Juhász Gyula szövege inkább operaszerű, komoly muzsikát kíván, mely a tragikus jeleneteket kellő erővel kövesse. Deésy megfelelt ennek a feladatnak. Invenziós, eredeti zenei gondolatokkal teljes muzsikus. Legjobban a tömeg effektusok sikerülnek neki: az első felvonás nagy Bacchus ünnepe, melyben a tomboló, csókoló mulatók kacaját hirtelen elvágja egy megkínzott, gyötört rabszolgalány jajkiáltása: igaz és nagy erővel ható volt. A kórus ügyes és eredeti felhasználása, amint a görög drámát követően visszhangozza a darabot vívő főmotívumokat, továbbá a bordal, a második felvonás szólószámai s a harmadik haláljelenete: legszebb része a muzsikának. A hangszerezés néhol kissé bizonytalan, de az összhatás s némely hangszer ötletes felhasználása igen sikerült.

Zilahyné vitte a darabot páratlan sikerrel. Teljes elemében volt; gyönyörű hangja minden kincsét, mint drágaköveket foglalta a szöveg aranykeretébe. De kitűnő volt Rózsa Lili, ki ritkán volt temperamentumosabb, mint ma, mesés rózsatáncát megisméltették. Nádor Zsiga újból bebizonyította, hogy talentumos színész, igen tetszett Zsigmondi is. Gyöngyi Jolán finom, csengő szopránja mutatta a fiatal színésznő erős haladását. Gyöngyi Izsó, mint mindig, ma is pompásan alakított. Jók voltak Radó Anna, Gerő Ida, Barabás Ella és Ligeti is.

A szerzőket számtalanszor hívták a lámpák elé, koszorut és palmaágat kaptak. De külön dicséret illeti Ferenczyt is rendkívül előkelő izlésű rendezéséért. Olyan tömegjeleneteket s tablókát kevés rendező tud úgy megcsinálni.

Este a szerzők tiszteletére banket volt az Angol-Királynő fehértermében. Ott voltak a szerzők, a Holnap irodalmi társaság, a Csokonai kör tagjai s a színtársulat.

k—y.

Dollárkirálynő. Vasárnap délután az idény legnagyobb sikert aratott operettje kerül színre mérsékelt helyárrakkal, az ismert elsőrangú kiosztásban.

Zsigmondy Anna bucsuzik. Zsigmondy Anna, a kit a debreceni közönség fokozatosan kedvencévé avatott s a ki folytonos haladásával erre méltóvá is tette magát, hétfőn bucsut vesz a debreceni színházról. Nyárára Komjáthy társulatához, szeptember elsejétől pedig a nagyváradi színházhoz szerződött. Hétfőn utoljára lép fel a Baba operett címszerepében, a melyben legszebb sikereinek egyikét aratta. Tiszteletű hétfői bucsufelleptét ovációval fogják rá nézve feledhetlenné tenni.

Hortobágyi virtus. Gyöngyi Izsó debreceni népszínműve kerül színre vasárnap, április hó 4-én több mint 10 évi

pihentetés után. A darab annak idején a fővárosi színpadon került színre és a leghízelgőbb bírálatot kapta. Különösen eredeti nyelvezete volt az, melyet nagyon megdicsérték.

Tíz napig a vízben.

Egy öreg ember tragédiája.

Megrendítő szerencsétlenséget fedeztek fel tegnap Debrecenben. A szerencsétlenség áldozata egy öreg, hatvanegy éves ember, ki tíz nappal ezelőtt eltűnt lakásáról és mint tegnap a véletlen folytán felfedezték, kutba esett, melybe beléfuladt. A tragikus véget ért aggastyán holtteste már csaknem felismerhetlenné vált.

Nagy József 61 éves favágó a szerencsétlen ember. Március 21-én hozzátartozói jelentették, hogy eltűnt Csemete-utca 21. szám alatti lakásáról. A rendőrség kereste az eltűnt aggastyánt, de természetesen nem akadhatott nyomára. Tegnap reggel a libakertben Szébenyi József a kutból vizet akart meríteni öntözésre, de megrémülten vette észre, hogy a vödör beléakadt valami ruhadarabba. Midőn figyelmebben megnézte az akadályt, akkor látta, hogy egy emberi holttest fekszik a vízben.

Mások segítségével kihuzta a vízből a holttestet, kiről a hatóság megállapította, hogy Nagy József, a tíz nappal ezelőtt eltűnt aggastyán, ki 21-én látogatóban volt egyik, Libakertben lakó ismerősénél és midőn attól éjszaka távozott, mámoros fővel beléesett a nyitott kutba és abba beléfuladt.

A tragikus véget ért aggastyán holttestét beszállították a köz-kórház halottas házába, ahonnan ma fogják eltemetni. A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta.

UJDONSÁGOK.

* **Növendékek hangversenye.** Ehrlich József zenetanár növendékei tegnapelőtt délután szép sikerrel tettek tanubizonyosságot a zeneoktatásban elért eredményről. A Bika szálloda dísztermét megtöltő nagy közönség élvezettel hallgatta a gazdagon csoportosított műsorszámokat. Elsőnek Ehrenfeld Erzsike, Glück Zoltán, Ceglédy Béla, Fischer Rezső és Fráter Sándor Arnuida operából adtak elő precízen egy részletet. Szép összjátékuk nem maradt elismerés nélkül. Utánok Aszódy Magda zongorán spanyoltánc ariát játszott bátran, szépen és izléssel. Aszódy Miklós hegedű játékaival tett bizonyosságot haladásáról. Müller Lilike simán, könnyedén játszott a zongorán és technikájának ügyességéről győzött meg. Fischer Rezső gordonkán játszott egy szerenádöt, mely érzéssel. Fekete Margitka zongorajátéka következett. A nehéz darabot hiba nélkül, nagyon szépen játszotta le, könnyedén bánt a billentyűkkel s három szép csokrot is kapott. A cimbalom tanítást most vezette be Ehrlich József zeneiskolájába s Balogh Berta már fényes hala-

Asztalos József
Debrecen, Kossuth-utca 4. szám.

A tavaszi idényre raktára érkeztek: Legújabb női ruhakelmék, hozzá való diszek, blouz kelmék. Dolén, zephir, satin, batist, és **Cosmanosi** kartonok, selyem, és Cachmier kendők, Női és férfi fehérneműek, harisnyák, koztyúk. Saját készítésű paplanok, vászon és kanavaszok

Jó estét. Ehrenfeld Erzsike hegedűjátéka igen szép volt, dícséretesen játszott a hurokon. Első Elsa zongorán adta elő Liszt repülődját érzéssel. Kiváló volt Gyarmathy Miklós hegedűjátéka, Vásárhelyi Erzsike zongoraszóója, Sopronyi Ilonka és Balogh Berta cimbalomduettje. Egyike volt a leg-sikerültebb számoknak Fráter Sándor nagyon szép zongorajátéka. Glück Zoltán hegedűjátéka is tetszett. Végül az összszerelő növendékek együttesen előadott ünnepi indulója hangzott el, a mely zajos tapsokat váltott ki a közönség soraiból. Általában Ehrlich József zene-tanár növendékeinek szépen sikerült bemutatástje kellemesen lepte meg a közönséget s a szereplők sikeréről méltán illeti rész a zeneiskola vezetőjét, Ehrlich Józsefet is.

* **A felső keresk. iskola husvéti tanulmányutja.** Évéről-évre, szent husvét ünnepével vándoruttra indul egy raja, az iskola növendékeinek. A tanári kar, az iskola gyakorlati célját első sorban szem előtt tartva, a külföldre irányuló tanulmányutak rendezésével is alkalmat ad a növendékeknek, hogy közvetlen szemlélet és tapasztalat útján szélesebb körben gyarapítsák földrajzi, történelmi, technológiai ismereteiket. Ezuttal a cél Olaszország gyöngyének, a fényes multu, művészi kincsekben és alkotásokban pompázó Venézia megismerése. A tanulmányutban résztvevő 30 növendék szombaton indul az egyheti utra Budapest—Fiume—Venézia irányában. Budapesten, Fiumében is megszakítván az utat egy-egy napra. A növendékeket Fux Antal, dr. Varga Lajos, Révész Vilmos és Nagy József tanárok vezetik.

* **Szónoklasi vizsga a színészkolában.** A debreceni színészkolában csütörtök délelőtt érdekes vizsgálat folyt le. Szép számu, előkelő közönség jelenlétében tartották meg az első szónoklasi vizsgát, mely fényes bizonyítást tett arról a kitűnő rendszerről, melyet Solymosi Elek iskolájába bevezetett. Az a hét ifju, a kik tegnap délelőtt vizsgát tettek a szónoklás művészetéről, élő bizonyossága ennek. Solymosi Elek kénytelen volt a gesztus gyökeres tanítására és mint látható, sikerrel tanította növendékeit, kik a szónoklás művészetében fényes eredményt értek el. Marjai Géza, Molnár Béla, Papp József, Peleskey Sándor, Szombati Szabó István, Tóth Lajos és Venetianer Sándor kitűnően szónokoltak, úgy, hogy ez bármely, gyakorlattal bíró szónoknak is dícséretére válnék. Általában az eredmény fényes és Solymosi munkája nagy elismerésre méltó.

* **Betörés a templomba.** A szabolcsmegyei Kemece község csendőrségétől tegnap távirat érkezett a debreceni csendőrséghez, melyben tudatják, hogy az ottani r. kath. templomba március 31-ére virradó éjjelen ismeretlen tettesek betörték és onnan több arany és ezüst egyházi kelléket elloptak. A tettesek valószínűleg kóbor cigányok voltak, kik a betörést megelőző napon három kocsival a közönség körül ólalkodtak. A debreceni rendőrség szintén megindította a nyomozást és Dobos József rendőrbiztos keresi a templom betörőjét.

* **Jubileum.** Szép, lélekemelő ünnepély folyt le tegnap a „Phoenix” Biztosító Társaság piac utcai hivatalos helyiségében, ahol Békési Albertnek, az intézet debreceni tikkarának 25 éves szolgálati jubileumára gyűltek össze igen nagy számban a jubiléus tisztelői, barátai és collegái. Képviselve volt a bécsi és budapesti igazgatóság, a vidéki tikkárok, kerületi főügynökök 6 megyéből, mintegy ötvenen. Ott volt gróf Degenfeld József vezetése alatt egy, a város notabilitásából összeállított küldöttség. Délelőtt 10 órakor volt a hivatalos ünnepelés, melyen az összes megjelentek nevében Frebtsch budapesti igazgató és a tisztikar nevében Székely Arthur kárbecslő üdvözölte a jubiléus, szép, megható szavakkal, átnyújtván a tisztikar és főügynöki kar remek, értékes ajándékát. Este 8 órakor a Royal-szálló nagytermében fényes banket volt, melyen sok szellemes felköszöntő hangzott el a jubiléusra. A társaság a hajnali órákig a legjobb hangulatban együtt maradt.

* **A debreceni székely kongresszus.** A Székely Szövetség ez évi közgyűlését június hó első napján, pünkösdkor tartják Debrecenben. Az eddig megállapított tárgysorozat szerint előadók gróf Bethlen István, Brázy Zoltán, dr. Ferenczy Géza székelyföldi országgyűlési képviselő, dr. Sebes Dénes budapesti itélőtáblai tanácselnök és dr. Darkó Jenő debreceni akadémiai tanár lesznek. A közgyűlést a városháza dísztermében tartják, ahol a város nevében Kovács József polgármester, a debreceni Székely Társaság nevében pedig Szávay Gyula elnök üdvözlik a Székely Szövetséget.

* **A kisvasuti szerencsétlenség.** Ama halálos szerencsétlenség ügyében, mely vasárnap délután a Piac utcán, a Nagytemplom előtt történt és melynek Rác József szobafestő esett áldozatul, széles körű vizsgálat folyik. Majerszky Mihály, a helyi érdekű vasúttársaság igazgatója, a maga hivatala keretében is folytatja a vizsgálatot, azért, hogy alkalmazottjait nem terheli-e mulasztás. Annyit határozottan megállapítottak, hogy az áldozat, Rác József, vasárnap délután olyan részeg volt, hogy a kórház belgyógyászati osztályán, ahol a vele vadházasságban élt neje feküdt, a sima mozaikon is elesett és később a kórház udvarán is bukdácsolt. Mind világosabbá válik tehát, hogy Rác József a saját gondatlanságának áldozata és a szerencsétlenségért felelősség senkit sem terhel.

* **Az iparművészeti kiállításból.** A kiállításban megépítendő teljes lakás gyönyörűen bontakozik már lécvázából. Valóban mintája lehet majd egy modern uri lakásnak, már beosztása révén is. Tegnap érkeztek meg a Maréti-féle pompás, bronz-díszkutat is. Ládák tömegében jött a Zsolnay-gyűjtemény. Megjöttek a híres halasi csipkék, csetneki csipkék és a bronz szobrok is. Naponta tömérdek tárgy érkezik a kamarához, melyek elhelyezése gondot ad a rendezőknek, mert a kiállítás nagy anyagát úgy kívánják elhelyezni, hogy összhatása is művészi legyen. A kiállítás megnyitására újabban is nagyon számos illusztris vendég jóvetelét jelezték.

* **Blatner Gyula Debrecen. Piac utca 69,** a megyeházzal szemben. Ajánlja az építész és építető urak b. figyelmébe épület és díszmű üvegezési vállalatát. Telefon 468.

* **Összeesett az utcán.** Garai József 30 éves napszámos tegnap este a Mester-utca 11. sz. ház előtt hirtelen összeesett. A mentők a kórházba szállították, ahol magához tért.

* **Milliók címen most jelent meg a Szania híres írójától egy szenzációs regény Antalfy Józsefnél. Ára 2.40 K.**

* **Uj szabadalom.** Poloska-, ruszi- és svábgár-irtás felelősség-mellett. Kis-Gyula és társa Ispotály utca 18. sz. Levélbeni megkeresésre megjelenek.

* **Jó magyaros házi kosztot** Lengyel Miklós „Vasut”-hoz című vendéglőjében (Petőfi tér) kaphatunk. Abonomakat is elfogad. Sör állandóan frissen csapolva. Kitűnő kerti és hegyi borok.

* **Aro-massage fölösleges** Orizol vagy rizsvaj törv. véd. Az éretlen rizs tej-nemű nedvéből készített csodás és gyors hatású arc-szépítő. Teljesen kisimítja a ráncokat. Egy adag ára 3 korona 50 fillér. Főraktár Magyarország részére: Budapest, Török gyógyszer-tár, Király utca. Kolozsvárt: Dr. Biró gyógyszer-tára. Debrecenben Tóth Béla gyógyszer-tára Tisza-palota.

* **Remek választók jó mosó zefrek-ből** (férfi ingre és női bluzokra), katonaból, batistokból. Gyönyörű szövet, csipke, tüll függönyök és storok. Ágy és asztalterítők. Kókusz-lábtörők. Dívatos harisnyák és zsebkendők. Nyári paplanok, fürdő-köponyegek, fürdő-lepedők és egyéb tavaszi és nyári cikkek. Férfi női és gyermek kész fehérművek. Menyasszonyi kelengyék. Kardos Lászlónál, Debrecen, Kossuth u. 9. Alapított 1931. Telefon 118.

* **Képeslevelezőlap** ujdonságok, óriási választék, Thaisz Arthur papírkereskedésében.

* **Egy elegáns női costum,** alj és kabát már 12 forinttól feljebb. Leányka gallér és kabátka 3 forinttól kezdve. Leány és női sapka különlegességek 1 forinttól feljebb. Kapható az ujonan nyílt női divat áruházban a főposta mellett, ú. v. Rózsa Lajos.

* **Eternit pala** a legjobb, kipróbált tetőfedő anyag. Kizárólagos elárúsítók Debrecen és vidékére Kubinyi Lajos és Társa, Eternit tetőfedő vállalata, építési anyagok raktára, Sas utca 3.

* **Olajfestmények,** aquarel fényképek bekeretezését legolcsóbban elvállalja Blatner Gyula, Debrecen, Piac u. 69. Megyeházzal szemben. Telefon 468.

* **Házilag készült színes és fehér férfi ingek 3.50-től feljebb,** Lengyel Samunál, Piac utca 43.

* **Husvétli levelező-lapokból** gyönyörű választék érkezett. Antalfy József, Piac utca 44.

TÁVIRATOK

Zendülés a szultán környezetében.

Konstantinápoly, ápril 1. Ma egy mitrailleuse-csapatot küldtek a Jildizbe, miután az ottani albán csapatok igen izgatottak.

Emberölés véletlenül.

Budapest, apr. 1. Lázi Károly, a 44. gyalogezred őrmestere gyakorlatozás közben lelőtte Vajda József őrzetőt. Az őrmester a fegyverlövését mutatta és azt hitte, hogy a Manlicherben vaktöltés van.

Felismert öngyilkos.

Budapest, ápril 1. A napokban a Ferenc József híhnál egy telosz-

Legjobb a Békési Róza „**RÓZSA**” szín szappana

lásnak indult férhullát fogtak ki, amelyről az orvosi vizsgálat megállapította, hogy félév óta volt a vízben. A vizsgálat megállapította, hogy az öngyilkos Jankovich Ákos ügyvédjelölt, Jankovich Gyula kuriai bíró és Latinovich Róza dúsgazdag bácskai földbirtokosnő fia.

Gyorgye a cárnál.

Pétevár, ápril 1. György szerb herceg, a volt trónörökös, felajánlotta szolgálatait a cárnak, akinek szárnysegédül ajánlkozott, ha pedig nem nevezné ki szárnysegédének, kérte, hogy a perzsi hadtesthez nevezzék ki.

Szerbia királyválság előtt.

Belgrád, ápril 1. A szerb királyi család helyzete a bonyodalom következtében válságosra vált. Péter király maga belátja, hogy napjai a trónon megszámlálvák, mert a nagyskupcsina ellene fog állást foglalni. Maga Péter király kijelentette, hogy a Karagyorgyevics dinastia, az ellene indított bojkott miatt kénytelen visszavonulni. A király azt mondja: koldusként jött vissza Szerbiába, amelynek népe az ő őseinek köszönheti felszabadulását a török uralom alól. A trónon a Karagyorgyevics dinastiát Valdemárdán herceg fogja felváltani.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Pajkos gyerekek.** A debreceni kir. törvényszék előtt tegnap öt fiatal, gyermekember állott vádlottként. A gyerekek távirda-huzal és szigetelő rongálásával voltak vádolva. A múlt évben az ohati állomás közelében kavicsokkal madarakat akartak ütni, de madár helyett a távirda-huzalokat és szigetelőket rongálták meg. A bíróság elítélte az öt fiatal vádlottat és pedig Kiss Gábort (17 éves) három napi fogházbüntetésre, Zályomi Józsefet (14 éves), Szabó Istvánt (14 éves) három-három napi elzárásra, Pekó Györgyöt nyolc és Debródi Mátyást öt napi elzárásra. Az ítéletet mind az öt elítélte 3 évre felfüggesztették. Ugyanilyen vétséggel volt vádolva Tóth Lajos tizenöt éves, ebesi gulyásbojtár, ki harminckét szigetelőt rongált meg. A bíróság Tóth Lajost öt napi elzárásra ítélte, de az ítéletet felfüggesztette.

§ **A végrehajto miatt.** Szilágyi Antalné kabai lakos asszonytól végrehajto járt. De Szabóné nem eresztette be és nem éppen a legudvariasabban formában kísérelte a végrehajtot, aki végre is engedett a harcias asszony erőszakosságának, de följelentette hatóság elleni erőszak miatt. A debreceni kir. törvényszék Szabónét nyolc napi fogházbüntetésre ítélte. Felebbezett.

HIREK.

A lemergi helytartó gyilkosa. Lembergől táviratozzák: Ma reggel kezdődött meg a főtárgyalás Sicinski ellen, a ki néhány hónappal ezelőtt megölte gróf Potocki lemergi helytartót.

Százharmincnégy százalékos pótdadó. Liptószentmiklósról jelenti tudósítónk: Liptó megye törvényhatósági bizottsága tegnap Palugyai József főispán elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Rózsahegy város költségvetését tárgyalta. A költségvetésben igen sok

törlést tettek, de még így is a pótdadó százharmincnégy százalék.

Nagy tüzvész. Lőcséről jelentik nekünk: A Lőcse melletti Palma faluban nagy tűz pusztított. Hatvanöt ház melléképületekkel együtt a tűz martaléka lett. A tüzet nagyban előmozdította az orkánzerű szélvihar, mely az oltást majdnem teljesen lehetetlenné tette. A lakosság óriási erőfeszítése végre lehetővé tette a tűz megfékezését. A házak közül a legtöbb nem volt biztosítva. Az alispáni hivatal jelentést tett a belügyminiszternek, hogy a lakosság, mely különben is sokat szenvedett a tavalyi rossz terméstől, segélyben részesüljön.

CSARNOK.

Reménytelen szerelem.

— Regény. —

(Folytatás.)

Rába Zoltán utja a hámorig valóságos diadalmenet volt. A kis község lelkesült lakossága tüntető szeretettel fogadta, elismerését, tiszteletét és szeretetét akarta dokumentálni.

De a legforróbb hangulat a hámor környékén volt. Ott csoportosult jó formán a község népe, ott várta ünnepi díszben a hámor tisztikara. És mikor a virágos kocsin Rába Zoltán feleségével és kis gyermekével megérkeztek, kendőlobogtatás, kaplengetés és viharos, szünni nem akaró lelkes éljenzés fogadta.

Jó időbe került, amíg a hámor tisztikarának szónoka szóhoz juthatott. Üdvözölte Rába Zoltánt, a munka és szorgalom emberét, akinél kiválóbb ember alig kerülhetett volna a hámor élére. Méltatta a gyakori éljenzések közt emelte ki amaz érdemeket, amelyek Rába Zoltánt méltóvá tették a szeretet és ragaszkodásnak olyan impozáns megnyilatkozására, mint amilyen most hazaérkezése alkalmából megnyilatkozott.

Riadó éljenzés, a hámor személyzetének, munkás-népének tüntető sorfala közt ment fel a boldog fiatal pár a kastélyba.

(Folyt. köv.)

Apró hirdetések.

KIADÓ LAKÁS. A Gondy-féle házban (Szent Anna utca 5.) alkalmi változás folytán egy 4 szoba és mellékhelyiségből álló földszintes utcai lakás f. évi aug. 1-től kiadó. Értekezhetni a házban, a tulajdonosnál (I. em.). 426

PLISSEROZÁST szépen, gyorsan készít a Gerzsánné-féle, Arany János u. 35. 424

Női KALAP szalonba tanulóleány fizetéssel felvétetik, Miklós u. 34. 421

HORDOS káposztát megvételre keresek, Szőlőly István, Kékes u. 68. 423

Pénztárnoknő, Király István fűszerüzletében felvétetik. 422

Rákóczy u. 12. sz. a. emeleti lakosztály. istállóval, kocsinszinnel vagy anélkül, mellékhelyiségekkel, május 1-re kiadó; értekezhetni Csapó u. 43. 270

EGY fiatal rőfős kereskedő segéd, helybeli, felvétetik Molnár Lukács főüzletében. 425

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

Hirdetés.

A f: hó 2-ára hirdotott árverés nem kettő óraker,

hanem félkettő óraker veszi kezdetét.

Debrecen, 1909 április 1.

Debreceni közizálog-kölcsön-Intézet
részvénytársaság, Debrecen.

ELADÓ FÖLD.

18 kat. hold 600 négyszögöl
ujosztásu föld,

a várostól fél órányira, a nagyléai országut mentén, benne 1 hold termő szőlő, gazdasági épülettel, kedvező feltételek mellett eladó, estleg bérbeadandó. Parcelázásra is alkalmas.

Értekezhetni Dr. SPITZ LIPÓT ügyvéd irodájában, Plac utca 49. I. emelet.

668. Tkv.—1909. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreceni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtoinak, Kállay Sándor és neje végrehajtoist szenvedők elleni végrehajtoist ügyében, a debreceni kir. törvényszék területén levő, Debrecen város belterületén fekvő, a debreceni 307. sz. tjkben, A. 1 sor, 320. hrsz. alatt irt, végrehajtoist szenvedettek nevében álló házra, 2362 koronában ezennel megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1909. évi április hó 16-ik napjának, délután 3 óraker, a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen 1261 koronán alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10 százalékát, vagyis 236 korona 20 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiáltott kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, a ki az ingatlanért a kiáltási árnál magasabb ígérletet tett, ha többet igéri seki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg százalékáig kiegészíteni, különben az ígérte figyelmen kívül marad és a tovább folytatandó árverésben részt nem vehet.

Kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Debrecen, 1909. január 29-én.

Bolvány,
kir. törvszéki bíró.

Légszesz és vilamos csillárokat, ámpolnákat, fallámpákat, mennyezet, asztali-, zongora- és éjjeli szekrény-lámpák

készít petrolium és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József bronzműves

Telefon 638.

Debrecen, Szent Anna-utca 6. sz.

Telefon 638.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreceni képviselője tart állandó nagy választéku rektárt légszesz szerelvény különlegességekből.

30—50% gázmeztakarítás. al gyönyörű szép, nagy fényezővel égő, lefele égő lámpákat üzletek, kirakatok és lakások részére.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartást jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

Vasutasoknak különösen alkalmas

Homokkerti I-ső járás 19-ik számú

szőlő eladó.

Először két szép háznak felépíthető melyeknek végében szép beültetett szőlő marad

Értekezhetni lehet Kandia-utca 9. szám.

A tavasz divatja

kosztüm és sétaruhák: Oltoman, Kazimir, Cottelin, angol női ruha kolnák: Homspun Gower Coat és Cheviot diagonok, divat színekben, sima omiós kolnák, princessze ruhákra raktárra érkeztek

francia Voil delaineek.

Ruhavásznak, mosó levantinek és batisztok legolcsóbb szabott árban. kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CÉGNÉL,

Debrecen, Rózsa utca 1. sz.

Alapított 1841. évben.

Király Imre

épület és műlakatos műhelye
Darabos utca 27. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák készítését és javítását szakszerűen és a legolcsóbb árak mellett.

Takarék tüzhelyeket készít bármely nagyságban és kivitelben a legjobb beosztás szerint.

Tanulók felvételnek.

!1909!

Tavaszi ujdonság.

Rózsa c. v.

Legnagyobb női felöltő és Kalap Áruház
Debrecen Kistemplombazár.

Divatos tavaszi	Paletó	12 k.	feljebb.
"	Raglan	10	"
"	Aj	5	"
"	Kimona	12	"
"	Leány gallér	5	"
"	Női kalap	5	"

Modell kalapok, pongyolák, blousok leányka ruhák, sapkák, bébék rendkívül olcsó árak mellett.

Saját műhelyünkben mértékvállalat!

A leghathatósabb reklám

a szép és izléeses nyomtatvány.

Előkelő üzletnek csinos nyomtatványa legyen s ilyet szállít jutányosan

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája Debrecen, Főter 30. sz.

Számlák, körlevelek,

cimkártyák,

arcotképek, levélpapírok,

s mindenféle üzletben és irodában szükséges nyomtatványok jutányos árban és csinos kivitelben. 521

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását évi jókarban tartását, úgy helyben mint vidéken, legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat.

Kossuth-utca 1. szám. — Telefon 168.

Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szelölőztetők, dinamók állandó nagy választékban.

Raktáron tartom a legjobb gyártmányu Wolfram és Osmium égőket.

Gyümölcsfák.

Kiváló szép dus gyökérzetű 2-3 éves koronával, minden talajban biztosan megerednek. Almafák 16 legjobb faj. Körtefák 12 legjobb faj. Szilvafák boszniai bercencei Cseresznyefák, Meggyfák, Birsalma magastörzsű, 1 drb. 1.60-2 koronáig. Kajszi-barackfák, Ózibarack fák, Magas törzsű pöszméte. I. rendű, kiválóan erősek, darabja, 1.20 fillér, 10 darab 11 kor. 100 drb. 100 kor. II. rendű gyengébb, de egészséges szép koronával darabja K 1. -- 10 drb. 9. 100 drb. 80 korona. Rózsák 2 éves nemesítés, edzett erős koronával 10 drb. 18 korona. Kontsek Géza kereskenelmi kertészetében, minták megtekinthetők a Kossuth-utcai üzletben.

Dongán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.
Meglepő szép tavaszi ujdonságok érkeztek női divatkelemékben — Voile de laine selyem szövetek ruha vásznakban.

„Óriási választék napernyőkben!”

A hajdu-dorogi kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet

Zárószámadása 1908. évről

Eredmény-számla.

Bevételek: Késedelmi fillérek 1342.68. Kötelezőny kamatok 14277.01. Nyomatvány 30.60. Értékpapír kamat 230. Összesen: 15880 K 29 fill.

Kiadások: Tartalék tőke kamat 207.50. Napi biztos díj 223. Házbér 400. Fizetések 2940. Üzleti költség 520.81. Adók 268.39. Nyereség 11320.09. Összesen: 15880.29.

Mérleg-számla.

Vagyon: Pénztári maradvány 2944.32. Felszerelvény 150. Kötelezőnyek 340423.45. Tiszavidéki hitelsz. üzletrész 4000. Folyó számla 423.50. Összesen: 347941.27.

Teher: Törzsbetétek 223896.10. Haszoneredmények 10367.62, Debreceni első takp. szöv. központ 98000. Tartalék tőke 4357.46. Nyereség: 11320.09.

Az év elején volt 1336 tag 9801 törzsbetét, évközben kilépett 101 tag 877 törzsbetét; az év végén maradt 1235 tag 8924 törzsbetét.

Hajdudorog, 1908. december hó 31.

Papp Ferenc pénztárnok, Farkas Géza elnök, Varga János igazgató, Révész Mihály könyv.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Bleier Farkas, Küzmös József, Dr. Leög Béla,
Rajk Imre, Anosán László, Róth József, Róthmánn Péter, Szöll Sándor.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Kelesz György, Korpos László, Bleier Lajos.

Máthéi János

Légszesz és vízvezetési vállalata.

Debrecen, Péterfia utca 19. szám.

Telefon szám: 321.

Légszesz, vízvezeték, angol closet, esatornázás, szivattyu, a legmodernebb fürdőberendezési, gőzfűtési, központi vízmelegítő készülékek, erős horgony lemezből, saját készítésű többféle faconn, földkádak és kőagyag csövek raktáron; épület bádogos munkák jótállás mellett és minden e szakmában előforduló javítások szakszerűen, gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Apróhirdetések.

AJÁNLAT.

- NYEKÉPESZETI** szaküzlet Löbl Gyula és Társa
látszerész, Debrecen, Piac utca 63. 389
- 14 krajcár egy méter jó mosó delin, 1.95 krajcár 140 cm. széles gyapjuszövet Benyáts Emilnél, Főter. 412
- A **LEGDIVATOSABB** blousok, alsó szoknyák, kötények, női és férfi fehéreneműek, zsebkendők, gallér védők, gyermek berliner kabátok, sapkák, fejkötők, leszállított árákon beszerezhetők Márton Gyula divat és rövidáru üzletében Piac-u. 9. Bika szálló mellett. Ujharisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. 926
- 28 krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 413
- HASZNÁLT** butorokat vesz és elad Kónya József asztalos, Pacsirta-u. 27. sz. 242
- BUTOROZOTT** szoba csinos kiadó, Szent-Anna utca 58. 282
- KOHN HERMANN** Hatvan utca 17. Részletáruházában. igazán gyönyörű tavaszi áruk kaphatók heti vagy havi részletfizetésre. 221
- HÁZIKISASSZONYNAK** ajánkozik szerény igényekkel, egy jó családból való komoly leány. Vidékre is elmegy. Szíves ajánlatokat „Házi kisasszony” címen a kiadóhivatal továbbítja. 215
- KEVÉS** pénzért sokat lehet vásárolni a Klein Testvérek rőfös üzletében Csapó utca 17. sz. óriási raktár. 35
- KAVÉ** pörköldé villany erővel a legjobb zamatos kávék, kívánatra a kávé pár perc alatt meglesz pörkölvé ingyen. Kávé Király Dégenfeld tér. 796

A debreceni kölosönös segélyző egy-let a hajduhadházi 4298 betétszám alatt fekvő (volt Geiger Vilmos féle) 14 hold **Booskai kerti szőlő** egészben vagy 800 négyszögletes parcellákban is áruba bocsátja. Az árak és fizetési feltételekről az intézet igazgatója ad felvilágosítást.

- GÁZDASSZONYNAK** ajánlokozom, vidékre is elmegyek. Varga Klára Csapó utca 14. 420
- HASZNÁLT** butorokat vesz, használt butorokat elad Tibayné Kossuth utca 41. 418
- KÉT** üzlethelyiség kiadó Batthyány utca 6. 416
- SAJÁT** termésű husvéti bor kapható Klein Áron Nyil utca 139. Nagyobb mennyiség házhoz szállítva. 409
- FESTÉKES** hordók körülbelül kétszáz literesek, olcsón eladók Arany János utca 47. 47

KERESLET.

- ÜGYES** festősegédek felvétetnek Nyiregyházán a gör. kath. egyház épületén. Ugyanott jelentkezhetnek Mithalernél. 404
- 2-3 szobás uri lakást keresek május 1-re Piac vagy Batthyány utcán vagy közelükben, hol jó ivóvíz van. Szíves ajánlatokat a kiadóba kérek „Sürgős” jelige alatt. 393
- VARRÓGÉPUTAZÓK** szakmából azonnal felvétetnek. Tannonc mechanikusnak azonnali belépésre kerestetik Gedő Adolf varrógépraktárában. 391
- ELSŐRENDŰ** fűszer és csemegeüzletben tanuló felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 171
- Küldönök felvétetik** ügyes megbízható 16-17 éves fiu a Kobrak cipők raktárában. 410
- PÁLINKA**, bor és sör kimérési üzletbe kereskedelmileg képzett üzletvezető kerestetik. Cim a kiadóban. 417

ELADÁS.

- A **HALÁP** szélén 15 hold, jó fekete homok talajú kaszálló eladó. Ertekezhetni Veres utca 26. alatt. 405
- VÉNKETBEN** 3 szobás nyaraló szőlő és gyümölcsösrel olcsón eladó esetleg kiadó. Ertekezhetni Rákócy utca 7. 292
- TOMPA MIHALY UTCA 10-dik szám** két új ház a bábaképzede mögött, előnyös feltételek mellett eladó. 1050

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz bőrnek) édeségét, harvasságát, rózsaszínben játszó fényességét. Megszünteti a kőzsírtüszteket. Az eldurvult, kirepedezett és szelkényszerűt vagy kezelt, a legrovidebb idő alatt fehérré s puhává teszi! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Egy üveg Mint bőrápoló szer páróra Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Ára 1 kor.

Készítő helye s főraktára

Mithalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz DEBRECENBEN,

Főpiac 31. sz. alatt, a Városházával szemben.

Lám Sándor

üveg-, porcellán-, kőedény- és lámpa- raktára,

Debrecen, Piac- és Hatvan-utca sarkán.

Állandóan nagy raktárt tart kiházásitási cikkek minden nagyságu tükrök, zománczott lemezdedények, majolika- és terrakottavázák, valamint porcellán disztárgyakban.

Elvállal mindentéle

képeretezést, épületüvegezést.

3124-1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező alábbi bolthelyiség f. év április hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

A városház alatti 4. és 5. számú egyesített bolthelyiség a f. évi május hó 1-től 1912. évi május 1-ig terjedő 3 évre. Kikiáltási ár: 2500 korona.

Árverelni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverelő bizottságnál bánatpénzül készpénzben letenni.

A vonatkozó árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt 8-1-ig megtekinthetők.

Debrecen, 1909. évi március 29.

A városi Tanács.

Nagy Lajos hirdetési nagyvállalatainak irodájából Csapó-u. 13. sz.

Házvevők!
Egy nagy-
szerű vétel.

A Mester utca 39. sz. alatt levő nagy sarok házból a Faragó Andrászt illető fele rész igen jutányos árért megkapható.

Ne a bugyelláristban hevertessük a pénzt magyarok, hanem fektessük ilyen vételékbe, mert az ilyen fizet busásan.

SZÖNYEGEK,

jutta, spárga, hollandi, kiddermanster, tapesztry, velour, futó- és szalon szőnyegek, minden nagyságban, torontáli szőnyegek, diván terítők, butor szövetek és creppek, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy és asztalterítők

szövet és csipke függönyök, stórok.

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon és s. ó. raktára

Debrecen, Rózsa utca 1. sz.

Alapítottatott 1841. évben.

Katona János és neje tulajdonát képező Hadház és Téglás között levő gyönyörű szőlőtelep is, nagyon természetes hogy a **Nagy Lajos** Csapó utca 13. szám alatt levő Hirdetési Nagyvállalatának Irodája után.

Felhívás.

A Hatvan-utca végén levő Lóvasuti telepen 3 éves vágásu száraz tűzifa felvágva 5 mm. vételtől feljebb 2 kor. kisebb vételnél 2 kor. 10 fill. Nagyobb vételnél a város hivatalos mázsáján lemázsálva. Kapható köbméterenként 8 K 50 fillér. 472

Telefon 625. sz

1909. Tavaszi áruk:

- 1 mtr. 120 cm. Pepita szövet 40 kr. . . . .
- 1 mtr. 120 cm. Mode Raye szövet 65. és 70 kr.
- 1 mtr. 120 cm. Mélé szövet 70 kr. . . . .
- 1 mtr. Borduros kreton 24, 27, és 33 kr.
- 1 mtr. Borduros mosó delain 30, 34, és 38 kr.
- Francia gyapju delain 50, 54, 60, és 75 kr.
- Jómosó Cosmanosi kartonok . . . . .
- Batiztok, angol zephirek . . . . .
- Ruha vásznak, kreppek . . . . .
- Keztyűk, harisnyák, ...

Chicc napernyők.

Szépe Lajosnál

Kossuth utca 6. szám.

Vasutasok szállítója.